

Agátu kikiríkanie Mariškinho kohúta už nevystreľovalo do sedu. Prestala si prikladať dlane na uši a cez hlavu prehadzovať paplón. Vraví sa, že človek si zvykne i na šibenicu, no niekedy si to, čo ho predtým rušilo, dokonca obľúbi. Už by si začiatok dňa bez budenia hrebenáča nevedela predstaviť. Bol ako výstrel zo štartovacej pištole.

Sadla si a labužnícky sa povystierala. Potom vstala, obliekla si župan a bosá vybehla na dvor. Bol tam. V rednúcej tme hrdo stál jej nový plot. Vyzeral ako monument priateľstva. Pousmiala sa nad týmto prirovnaním. V duchu sa vrátila do rušného včerajška a v hrudi sa jej rozlialo príjemné teplo. Kto by bol pred rokom povedal, že bude bývať v svojom dome? A k tomu opradenom dávnou láskou a súčasnou spolupatričnosťou?

Obrátila sa k domu a pohľad jej padol na podkovu od Martina. Ruky si prekrížila na prsiach a dlane priložila na ramená. Pobožkal ju len na chrbát ruky, ale bolo to také... V duchu hľadala najvhodnejší výraz. Vedela, že sa určite tvári ako idiot, ale môže si to dovoliť. Nik ju predsa nevidí.

Niečo pred piatou postavila vodu na čaj, a kým zovrela, doniesla z obývačky škatuľu s fotografiami. Obsah vyklopila na stôl a založila si okuliare, ktoré využívala čoraz častejšie. Hneď prvý obrázok ju rozosmial. Bola na nej ona, Juraj a babka. Babka sedela na nízkej lavičke. Na kolenách mala prútený košík a lúskala fazuľu. Juraj

jej zozadu visel na krku a Agáta mu na hlavu mierila drevenou puškou. Okamžite sa jej vybalila radostná atmosféra, i keď na fotke to vyzrelo ako rukojemnícka dráma. Vzala do ruky ďalšie obrázky a potom ďalšie. Kútiky úst sa jej hýbali ako ručička na dedkovom ampérmetri. Dávno si neurobila exkurziu do minulosti, no dnes ráno cítila akúsi potrebu. Z mnohých fotiek sa na ňu usmievali jej priateľky. Na jednej bola Táňa. Smutná tvár prezrádzala viac ako jej čierny odev. Na ďalšej sedela Júlia za pokladňou s vyp-lazeným jazykom. Najviac fotiek bolo skupinových. Z výletov na bicykloch, z opekania, zo stanovania na Šírave, z osláv. Usmievala sa nad účesmi, grimasami i príjemnými pocitmi. Fotky s Evou ju vrátili do čias, ktoré sa spájali i so smutnými vecami, ale zahнала ich ako otravnú muchu. Načo smútiť nad sklamaniami, keď život priniesol toľko krásneho?

Našla i tri fotky otca. Jednu z čias, keď bol ešte na vojenčine. Druhú s nimi, keď boli úplne malí, a tretiu s mamou, pravdepodobne niekedy po svadbe. Už vtedy zazerala ako hrom do buka. Škoda, že Boh či osud rozhodli, že musel otec z tohto sveta odísť skôr ako ostatní. Rovnako ako Antonov. Hádam Alžbeta našla spôsob, ktorým aspoň trochu zmenšila jeho bolesť zo straty.

Nechala fotky tak. V spálni si navliekla hrubé ponožky a vkĺzla do teplých papúč. V čarovnej krajine za padacími dvierkami potiahla šnúрку a rozsvietila žiarovku. S pokorou a úctou

otvorila kufor a vybrala ďalšiu obálku.

Milý Anton! 22.9.1960

Tvoj list ma rozplakal. Predstavila som si, ako sa teraz cítiš, a uvedomila si, že moja predstava je len zlomok z toho, čo musíš zažívať. Rozumiem Tvojim výčítkám voči sebe, lebo sama by som mala také pocity, ale životné diania asi nefungujú podľa toho, aký krok podnikneme. Myslím, že osud nás netrestá za rozhodnutia urobené v dobrej viere.

Viem, že teraz Tvoj smútok nič nezmierni. Napriek tomu z toho, čo si písal, prežil Tvoj otec krásny život. Miloval Tvoju mamu a dokázal to, že na neho budú ľudia s láskou spomínať. Ak by bol zlým človekom, mohol by žiť aj dvesto rokov a nezanechal by v srdciach blízkych žiadnu stopu, len trpké spomienky. Chcela by som byť taká múdra, aby som vedela nájsť správne slová.

Pri čítaní Tvojho listu som si kadečo uvedomila. Skúsím byť zhovievavejšia k rodičom. Skúsím nesúdiť a viac chápať. Každý človek je súčasťou niečoho a súčasťou mňa sú oni. A tiež... už takmer tri mesiace si mojou súčasťou aj Ty. Kiež by som Ti tak vedela pomôcť.

Teraz mi niečo napadlo, aj keď to možno bude znieť sebecky. Vraavel si, že keby si neodišiel z domu... Anton, keby si to neurobil, nenájdeš si priateľa, pre ktorého si taký dôležitý, že Ťa pozval svojmu synovi za krstného otca. Ak by sa toto všetko neudialo, v tejto chvíli by si ma nepoznal a ja by som nepoznala Teba.

Nemôžem Ti povedať, aby si nesmútil, lebo to sa

nedá, ale skús smútiť s vedomím, že to tak malo byť, a myslí na všetko pekné, čo v tebe Tvoj otec zanechal.

Objímam si Ťa. Som s Tebou.

O dva dni neskôr.

Zasa sedím pod lesom. Je nedeľa, päť hodín večer. Onedlho si o mne začnú šuškať po dedine, že som sa zbláznila ako Viktorka. Nemala som kedy odoslať tento list, a tak som si povedala, že Ti napíšem ešte aj dnes. Ráno sme boli s Mariškou v kostole. Vojtech teraz nechodí. Vyhovára sa, že niekto musí dávať pozor na polievku. Pán farár mal dnes čudnú kázeň. Rozprával o dominancii Boha ako základu cirkvi a porovnával ho s mužom, ktorý je zas hlava rodiny. Vrael, že tak ako nesmieme spochybňovať Božie zámery, tak isto musíme v každej rodine rešpektovať bez výhrad muža, lebo on je jej hlavou. Mariška sa nespokojne vrtela. Keď omša skončila, kliala v toľkých nárečiach, že som si niečo musela len domyslieť. Vojtech je dobrý muž, no dušovala sa, že keby robil sprostosti, vytne ho lieskovicou ako hada. Bola ako pes odtrhnutý z reťaze. Vraela, že nám Pánbožko poslal sprostého služobníčka, ktorý netuší, o čom je skutočný život. Veď keby žena naozaj bez rozmýšľania počúvala a plnila všetky priania svojho muža, tetka Pokorná by svojmu korheľovi nalievala od rána do večera. Pán farár sa v kázni dotkol aj zlého vplyvu kníh na pokoru ženy. Vrael, že dnešné ženy sa chcú vyrovnáť mužom a rozhodovať o svojom živote so spurnosťou a sebeckosťou, neberúc ohľad na svoje poslanie na tomto svete. Priznávam, že som sa celkom zabávala. Akoby som počula Blažejovu matku. Inak, chodieva mu upratovať

a susedka vraví, že ktovie, či mu nediktuje i kázne. Poobede som upiekla tvarohový koláč a polovicu vymenila so susedkou za jej slivkový s posýpkou. Pečie skvelo.

Tak ti rozmýšľam, Anton, obklopená touto krásnou prírodou, či sa viera v Boha nevyznáva inak než modlitbami. Možno by svet vyzeral inakšie, keby ľudia prestali niečo mechanicky odriekať a sústredili sa viac na lásku k blížnemu, susedovi, priateľom...

Ak je totiž pravda, že Boh je v každom z nás, je na nás, ako s tým darom v sebe naložíme. Nemyslím, že keby z nás chcel mať bezduché poslušné ovečky, obdaroval by nás slobodnou vôľou. Možno sa niekde stala chyba. Možno sa Písmo sväté za dve tisícročia prekladmi zdeformovalo natoľko, že jeho zmysel unikol. Alebo je to zámer z čias, keď bolo treba udržať ľudstvo v pokore a poslušnosti a hroziaci Boží prst bol najúčinnnejším prostriedkom.

Pekný nový týždeň prajem. Opatruj sa mi.

S láskou

Alžbeta

P.S. Usmej sa.

To, že Alžbeta plakala, Agátu vôbec neprekvapilo. Anton jej je už blízky, súcitiť s ním. Naznačila to párkrát. Slová „objímam si Ťa, som s Tebou“ boli prejavom sústrasti. Vedela si živo predstaviť, ako vyzerá objatie, pri ktorom dávame vedieť, že sme tu a že nás trápi bolesť blízkeho človeka. Ale slová „už takmer tri mesiace si

mojou súčasťou aj Ty“ a ešte to záverečné „s láskou“ sú o inom. Vraví mu tým, že sa pre ňu stal dôležitý.

Sú takí dojímaví. Vklzli jej do života, či ona do toho ich, len nedávno, no má k nim veľmi blízko. Škoda, že sa nedá cestovať v čase. Rada by ich spoznala osobne, aj keď je pravdepodobné, že by sa o nich nedozvedela toľko, koľko z listov. V mysli sa jej vynorila Klingáčikova teória o spoznávaní vnútra. Asi má pravdu. Vlastne, určite

ju má. Pohládila hárok papiera a vložila ho do obálky. Potom do vrečka medzi prečítané. Pozrela na mobil. O desať minút sedem. Rýchlo zatvorila kufor a zbehla dolu. Dala si sprchu, učesala vlasy, poliala daturku a započúvala sa...

„Len štyri? A ostatok ste kde podeli, pľuhy lenivé? Šak sa len okúňajte! V polievke už bude neskoro vstupovať si do svedomia.“

Agáte zašklbalo kútikmi pri predstave, ako si sliepky búšia do hrude a opakujú: „Mea culpa.“

Z chladničky vybrala hrniec a naplnila plastovú nádobu gulášom. O chvíľu už búchala na susedkine dvere.

„Dobré ráno, Mariška. Prečo ste včera neprišli? Stavím sa o čokoľvek, že ste sa zľakli toľkých pekných mužov,“ Agáta jej podala nádobku.

„Jój,“ hodila Mariška rukou, „čo už ja. Stará som. Truhlu mi je treba vyberať a nie mládencov obzerať, ale ten vrkočatý, na tom by sa veru dalo oko popásť. Velice by ku tebe pasoval. A čože si

mi to za fajnotu doniesla? Musím sa trochu hamúvať, bo sa nevojdem do bikín.“